

Dominique Paepe,
DipECVIM-CA, PhD

Vakgroep kleine huisdieren,
Faculteit Diergeneeskunde,
Universiteit Gent
België

dominique.paepe@
ugent.be

HET BELANG VAN SCREENING VAN DE GERIATRISCHE KAT

De populatie senior (11-14 jaar) en geriatrische (≥ 15 jaar) katten vormt een belangrijk deel van de patiënten in de kleine huisdieren praktijk en vraagt bijzondere aandacht van de dierenarts en de dierenartsassistenten. Enerzijds gaat een hoge leeftijd gepaard met enkele te verwachten fysiologische ouderdomsveranderingen die niet noodzakelijk een impact hebben op de levenskwaliteit van de kat. Voorbeelden zijn gedragsveranderingen, vachtveranderingen, verminderde vertering, verminderde beweeglijkheid en afnemend zicht of gehoor. Eigenaars van oudere katten dienen geïnformeerd te worden over deze veranderingen en welke maatregelen ze kunnen nemen om de gezondheidstoestand en leefomgeving van hun oudere kat te optimaliseren. Anderzijds zijn oudere katten vatbaar voor talrijke chronische aandoeningen zoals chronische nierziekte, hormonale ziekten (hyperthyroïdie, diabetes mellitus), tandaandoeningen, osteoartrrose, hartaandoeningen en neoplasie. Het is een uitdaging om klinische bevindingen als normaal of abnormaal te onderscheiden. Een vroege detectie en gepaste aanpak van chronische aandoeningen kan echter de levensduur en/of levenskwaliteit van de kat verbeteren, wat één van de belangrijkste argumenten is om routine gezondheidsscreening te adviseren aan elke eigenaar van een oudere kat.¹⁻⁴

Routine gezondheidsscreening moet minstens bestaan uit een uitvoerige anamnese en een grondig lichamelijk onderzoek, inclusief een nutritionele evaluatie, schildklierpalpatie en mondinspectie. Een bloeddrukmeting is eveneens waardevol, enerzijds omdat een leeftijdsafhankelijke toename van de bloeddruk met ouder worden vermoed wordt en anderzijds omdat hypertensie een mogelijke complicatie is van onder andere chronische nierziekte en hyperthyroïdie. Vanaf 7 jaar is een urineonderzoek en bij katten ouder dan 10 jaar een volledig bloed- en urineonderzoek aan te raden.^{2,5} Correcte referentiewaarden, eventueel aangepast aan de leeftijd van de kat, zijn essentieel voor een nauwkeurige interpretatie van deze resultaten. Het is belangrijk om de resultaten van deze gezondheidsscreening niet enkel als normaal of abnormaal te bestempelen en ze dus te vergelijken met de referentiewaarden, maar om ze ook te vergelijken met eerdere gezondheidscontroles. Zo is een $>5-10\%$ afname van

het lichaamsgewicht ondanks een nog normale lichaamsconditie score een mogelijke aanwijzing voor een klinisch relevant probleem. Ook kan een graduele toename van de serum creatinine concentratie wijzen op beginnende chronische nierziekte ook al valt de actuele creatinine concentratie nog binnen de referentiewaarden.^{4,6}

Een eventueel nadeel van gezondheidsscreening is het 'overdiagnosticeren', namelijk het vaststellen van een aandoening zonder klinisch belang en het instellen van een onnodige therapie. Dit is mogelijk nadelig voor de kat en kan leiden tot ongerustheid en onnodige kosten voor de eigenaar. Dierenartsen moeten dus steeds kritisch zijn bij de interpretatie van de gezondheidsscreening en enkel een therapie instellen indien die een gunstig effect zal hebben op de levenskwaliteit en/of -duur van de kat. De eigenlijke impact van gezondheidsscreening op de morbiditeit en mortaliteit van senior en geriatrische patiënten is in de diergeneeskunde nog niet onderzocht.⁷

Referenties

1. Gunn-Moore. Considering older cats. *J Small Anim Pract* 2006; 47: 430-431.
2. Feline Advisory Bureau. WellCat for life. A guide to engaging your clients in a lifelong partnership. In: WellCat veterinary handbook. 1st ed. Tisbury: FAB, 2008, pp 1-30.
3. Bellows et al. Aging in cats: common physical and functional changes. *J Feline Med Surg* 2016; 18: 553-550.
4. Bellows et al. Evaluating aging in cats: How to determine what is healthy and what is disease. *J Feline Med Surg* 2016; 18: 551-570.
5. Paepe et al. Routine health screening. Findings in apparently healthy middle-aged and old cats. *J Feline Med Surg* 2013; 15: 8-19.
6. Paepe. Screening for early feline chronic kidney disease. Limitations of currently available tests and possible solutions. PhD Thesis, Universiteit Gent, België, 2014.
7. McKenzie. Overdiagnosis. *J Am Vet Med Assoc* 2016; 249: 884-889.